

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. III. Examinatus tertius Modus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

Theologicum certum posse Deum ea quæ facit, facere ob fines immediatos diversos, quod hic non potest explicari. Est item principium Theologicum, Deum omnes effectus quos facit, facere cum præscientia conditionata eorum, quæ ex tali effectu sunt eventura.

RESPONDETUR. Sicut fines sunt diversi, ita Deus uno indivisibili actu, connotando diversos illos fines, potest illis moveri, unoque actu scientiæ connotare diversos effectus.

OBJICIT 3. In hac sententia non magis esset vera hæc causalis, ideo mundus est futurus, quia Deus illum vult, ac ideo Deus vult mundum, quia est futurus.

RESPONDETUR. Negando in his principiis à priori esse responsionem & inferendo rationem principii, quasi ideo Deus velit mundum, quia est futurus, volitioque mundi non in ratione motus ab intrinseco & principii, quod applicet omnipotentiam ad producendum mundum, exigit futuritionem mundi, sed ad salvandam illius volitionis contingentiam terminationemque mutabilitatis.

DIFFICULTAS III.

Examinatur tertius modus, explicandi actum Dei liberum.

Antonius Perez, & eum secutus Esparza q. 20. D. 21. proponunt modum quendam explicandi actus Dei liberos veteribus non incognitum, sed novâ methodo illustratum.

SUPPONIT 1. Perez, hanc propositionem hanc n. 9. Quod formalitas actus divini liberi, ratione sui, non dicat perfectionem. Ratio, quia omnis perfectio præponderat suo contradictorio, nihilque valeret, si non præponderaret; ad eum modum, quo nihil valet medicamentum, si ejus sumptio in ordine ad sanitatem, non præponderat, ejus non sumptioni: At nulla terminatio divini actus ita præponderat suo contradictorio; æquale enim fuisset Deo nolle ac velle mundum &c.

SUPPONIT 2. Terminationem divinam liberam nullam dicere imperfectionem? Quia imperfectio entis est privatio perfectionis, quæ neque eminenter continetur; hoc autem non convenit terminationi liberæ divinæ: Est enim illa terminatio idē realiter cum essentia divina; quæ formaliter, aut eminenter, est omnis perfectio &c. unde præscindit actus liber à perfectione & imperfectione.

SUPPONIT 3. Terminationem liberam divinam, quantumvis adæquatē intrinsecam Deo, posse deficere diminutē, non verò simpliciter: Ad quod intelligendum, ponit, duplicem esse existentiam, aliam rei formaliter & virtualiter intrinsecē existentis in se, & hæc nullo modo distinguitur, ne virtualiter quidem intrinsecē à re

existente; alia existentia est, quæ res formaliter non est in se, sed in alio realiter, aut virtualiter intrinsecē distincto, & ita dicuntur res existere in causâ primâ &c. Ulterius adhuc ponit existentiam duplicem, primam existentiam diminutam, & secundum quid, & aliam existentiam simpliciter; Existentia simpliciter est illa, ratione cuius existit in se formaliter tota perfectio entitativa alicujus rei; existentia autem diminuta est, quæ existit aliquo modo, sed non ut ratione ipsius existat in se formaliter tota perfectio entitativa rei, quæ hoc modo existit; & ita cum homo existit in se, existit simpliciter; quando autem existit in suâ causâ, formâ, cognitione, existit diminutē, immo ita existens, potest nullam partem suæ perfectionis habere existentem in se. His &c. aliis præmissis

EXPLICANT actum Dei liberum, quod sit adæquatē intrinsecus Deo; ita tamen ut diminutē deficere possit, ratione diminutæ existentie; quamvis illa terminatio libera Divina, ratione Divinæ essentiae, neque possit deficere defectu opposito existentie simpliciter. Qui ulterius ipse actus liber, seu ut ipsi loquuntur, terminatio libera Divina, distinguitur virtualiter intrinsecē ab actu Dei necessario; quia quod potest esse & non esse, & illud quod non potest non esse, & quidem nemine cogitante; saltem virtualiter intrinsecē distinguuntur.

DICENDUM est. Prædicto modo non recte explicari actum Dei liberum.

PROBATUR 1. Tum, quia si terminatio Divina libera est adæquatē intrinseca Deo, vel dicit talem non nisi intrinsecitatem, qualiter dicitur relationem stare intrinsecē in fundamento, nec componi intrinsecē termino; & sic hæc sententia coincidet cum explicatione actus liberi Divini per connotata; & tamen non deberet coincidere, utpote singulare inventum: vel dicit talem intrinsecitatem, qualem dicit v. g. ratio animalis in homine, ratio boni in Ente, vel Deo &c. & sic inexplicabile erit, qui identificari possit Deo, realiter potens non existere, vel diminutē deficere. Quod sic aliter proponitur, quia & posset deficere diminutē illa terminatio Divina libera, ut supponitur; & non posset, quia ut est adhuc diminutē existens, est quid intrinsecum Deo; omne autem intrinsecum Deo, Deus est, consequenter defectibile non est. Unde valebit hic expostorius; Hæc Deitas deficere non potest ullo modo; Hæc terminatio libera secundum diminutam suam existentiam est hæc Deitas; Ergo hæc terminatio secundum diminutam existentiam, deficere non potest. Tum, quia quod diminutē deficere possit actus liber, nullibi probatur. Tum, quia non est explicabile, ratione cuius competat diminuta existentia alicui, quod est Deus; quod enim diminutē existat homo in causâ, formâ &c. capere possumus, sed unde terminationi liberæ dimi-

diminuta existentia? Tum quia si illa diminuta existentia est ab æterno, qui non durat per æternum post? Si est in tempore, cur Deus illius admodum non mutatur? Quamvis illa nullam perfectionem supponatur adferre Deo: Nam si Deus reciperet in se albedinem, non perficeretur illa albedine; & tamen illa mutaretur, cur nonadem facit diminuta illa existentia terminationis libera, in tempore adveniens Deo? Tum quia videtur lumine naturæ notum; contradictorium non posse identificari contradictorio, adeoque id quod potest non esse ei, quod non potest non esse. Tum quia à se hoc habet Deus, ut non possit abesse, sed illud virtualiter diminuit defectivum, à se hoc habet ut possit abesse. Ergo à se hoc habet, ut non sit Deus. Tum quia hæc explicatio vi suæ solius doctrinæ reddit hoc mysterium imperceptibilius mysterio Trinitatis; quis enim cogitet identificari realiter in linea existentiae duo contradictoria? Particularium autem Doctorum principia non debent esse difficiliora mysterio Trinitatis, nec via hauriri, si ad eam ineundam non cogat fides.

Neque valet, si recurras ad id, quod illud virtualiter distinctum, nullam condistinctam entitatem adferat; si enim id verum est, qui vel diminutè deficere potest, transireque in non ens, quod jam ante fuit?

RESPONDET Haunoldus, quod Essentia divina non distinguatur realiter à nolitione mundi, si Essentia divina consideretur præcisè à nolitione mundi; Sic enim considerata, præcedit ab identitate nolitionis æque ac volitionis: Licet si consideretur, ut habens volitionem, distinguatur realiter, & hoc aliud non est, quam distingui realiter in tertio.

CONTRA. Quia de facto Essentia divina est præcisè à volitione mundi; Ergo distinguitur de facto realiter, si distinguitur realiter de facto, quiaquid identificari realiter poterit cum eo, à quo distinguitur realiter. Rursus, volitio mundi distinguitur realiter à nolitione mundi, cumque illa volitio sit ipsa Essentia divina, sequitur etiam Essentiam divinam distingui realiter, sic enim formatur argumentum. Volitio mundi distinguitur realiter à nolitione mundi; Essentia divina est volitio mundi; Ergo Essentia divina distinguitur realiter à nolitione mundi; Denique hæc distinctio volitionis mundi non est distinctio realis in tertio, sed distinctio simpliciter, nam est distinctio existentis à non existente, nec nolitio est identificata realiter ipsi naturæ divinæ, ut v.g. identificatur paternitas.

PROBATUR 2. Tum quia diversitas hæc predicatorum, quæ est inter actum necessarium & liberum bene salvari potest sine distinctione reali, per sola, ut dicebatur, connotata extrinseca; dicendo Terminationem divinam li-

beram ratione connotatorum extrinsecorum deficere posse. Tum quia si accipiamus explicationem distinctionis virtualis, vel secundum principia nostra, vel secundum illius, in nulla explicatione ostendi potest, qui virtualiter actus liber distinguatur ab essentia? Non in nostris, quia nullum fundamentum est volitionis creandi mundi ne in sensu quidem reali, & materialiter esse volitionem, quæ Deus amat, ut suppono, necessario omnia possibilia: Non in principis eorumdem salvari potest hæc distinctio; quia non potest ostendi, in quo tertio distinguatur realiter terminatio libera? Quod enim Perez n. 96. adfert, ostendit distinctionem in tertio, sed extrinseco connotato; Id non satisfacit, idque ex duplici capite: Inprimis, quia jam fieret recursus ad aliquid extrinsecum, ac eum facit sententia connotatarum. Deinde si ad virtutalem intrinsecam distinctionem, sufficit distinctio realis in connotato extrinseco, tunc inter risibilitatem & rationalitatem erit distinctio virtualis intrinseca, ratione actuum distinctorum realiter ridendi; & ratiocinandi; & in omni causa producente effectus distinctos re & specie, erit distinctio virtualis in illamet ipsa, ratione effectuum distinctorum realiter. Tum quia quod dicit Esparza. q. 22. Terminationes liberas impossibiles, qualis est volitio, & nolitio mundi, esse distinctas realiter; sicut paternitatem & filiationem: Contra erit, quia possibilibus est nolitio mundi, ergo & identificatio cum Deo, ergo possibilis est identificatio cum Deo, ejus, quod non est idem realiter cum Deo. Et certe distinguitur realiter illa nolitio à volitione; volitio autem est idem realiter cum eo, ergo distinguitur realiter à Deo, quomodo ergo potuisset Deo identificari? Illæ autem volitiones per nos quoad connotata sunt impossibiles, non quoad entitatem.

RESPONDET Haunoldus num. 361. Ostendi posse, in quo tertio Essentia divina & volitio ejus libera realiter distinguantur, nempe quia volitio mundi realiter distinguitur à nolitione mundi, tanquam conceptus objectivus existens, à non existente, sibi opposito & secum impossibile, quæ est major oppositio, quam oppositio relativa.

CONTRA. Tum quia ea quæ distinguuntur realiter in tertio in divinis, debent nihilominus supponere illud tertium esse identificatum realiter naturæ & tamen nolitio mundi, non est de facto identificata realiter Deo, non enim existit sed potuisset existere, ut dicit Respondens. Tum quia si volitio mundi realiter distinguitur à nolitione mundi; Ergo realiter distinguitur Deus à se ipso, existente. Existentia volitionis mundi, à se ipso non existente, eo quod non existat nolitio divina mundi, sequeturque Deum posse esse & non esse, sicut potest esse volitio mundi & ejus nolitio redibitque argumentum,

R. P.
H. MŁOD
NOWSKI
b. m. d. e. z.
D. V. T.

quomodo possit identificari Deo, id quod de facto non identificatur. Tum quia querere restat, si volitio mundi realiter distinguitur a nolitione mundi, quomodo plusquam realiter in tertio non distinguantur, cum existens a non existente simpliciter distinguantur realiter. Querere restat, cur discurrendo de virtuali distinctione in divinis, signum illius ponatur distinctio realis in tertio, nunc autem ponitur signum comparans existens ad non existens. Querere item restat cum nemine cogitante sit volitio mundi, & nemine cogitante non sit nolitio mundi, ut quid recurritur ad aliquid intentionale, qualis videtur esse conceptus ille obiectivus.

PROBATUR 3. Restaurando duas rationes, quas sibi opposuit Perez, ex quarum responsionibus impugnatis etiam alia restaurari poterunt. Nihil quod est Deus potest deficere, omnis actus liber potest deficere; Ergo nullus actus Dei liber, est Deus.

RESPONDETUR. Nihil quod est Deus potest deficere, secundum perfectionem ipsius, sed potest deficere secundum terminationem, quae non dicit perfectionem.

CONTRA EST. Tum quia non plus videtur dicere haec responsio, quam quod secundum connotatum desinat. Tum quia illa terminatio, quam tamen dicis perire, vel identificatur Deo, vel non? Si non identificatur, quomodo terminationes liberae divinae sunt adaequate intrinsecae Deo? Si identificatur, ergo Deus perit. Ad quod frequenter recurrendum est: An illud secundum quid deficiens, non deficiens autem simpliciter secundum id quod deficiens est, sit Deus? Restaurandoque argumentum

RESPONDET 2. Haunoldus num. 358. quod posse non esse Deum sit defectus, si possit esse & non esse Deus, non vero si secus.

CONTRA est. Nolitio mundi, est per te talis, ut possit esse & non esse Deus, potest esse Deus, quia potuit Deus nolitione, quae est ille ipse nolle mundum, potest etiam non esse Deus illa nolitio, quia de facto non est.

RESPONDET 3. idem. Quando dicitur, quod volitio mundi v.g. potuerit esse nihil aliud non significatur, quam quod potuerit existere negatio volitionis, quae esset formalissime ipsa nolitio mundi, existens & identificata cum Deo.

CONTRA. In istis principiis de facto non existit nolitio mundi, ut non existit in Deo scientia de negatione mundi, quamvis potuisset existere, ut loquitur n. 350. De hac non existente nolitione mundi reddit argumentum, quod illa potuerit esse Deus si existeret, potuerit non esse Deus, cum de facto non existat.

2. RATIO EST. Omnia inter quae intercedit separabilitas, sunt distincta ex natura rei; inter actum Dei liberum, & Deitatem intercedit

separabilitas; Ergo &c. quae distinctio apud illum idem significat, atque realiter.

RESPONDET. Omnia inter quae intercedit separabilitas secundum entitates & perfectiones suas, aut sine infinita communicatione, esse distincta ex natura rei; Secus ea inter quae est infinita communicatio.

CONTRA. Tum quia etiam inter ea, quae assumit responsio, non potest dari communicatio, vel identificatio infinita, quia contradictoria non possunt inter se communicare infinite. Tum quia quamvis contradictoria salvari possint in divinis, non tamen omnia, & praecipue quae involvunt propositiones secundi adjacentis, seu de existentia. Tum quia accipio has contradictorias; Est ens, non est ens, quaro cum de facto exercetur libera terminatio, an possit de illa dici, quod sit ens? Si est ens, & potest perire, ergo distinguitur realiter ab ente, quod non potest perire? Si autem non est ens, ergo ut supra urgebatur, dum perit non perit, quia nihil perit &c.

Ea quae adfert Esparza q. 21. ut quod aliquid aeternum non possit etiam particulariter constitui per aliquid temporale; Item, ideo creaturae existunt, quia Deus vult; Item, velle est quid intrinsecum; haec jam supra soluta sunt, ubi etiam dictum, Nolitionem mundi constitui negatione existentiae mundi, adeoque alio, quam constituatur, vel potius circumstantionetur volitio mundi, quam circumstantionetur existentia mundi.

Quod autem infert, per nos Deum non posse se solo esse Deum, eo, quod ut sit Deus, debet esse sciens & volens liberè; non potest autem esse sciens & volens liberè sine creatura; id etiam non convincit, quia quoad elicere potest esse volens & sciens sine creatura, licet pro termino illam requirat, sicut in principiis Perez non potest esse omnipotens, sine creaturis, tanquam termino. Quod autem objicit Perez, omnes PP. dicere Deum consilio suae voluntatis fecisse omnia, sicut omnia fecit per verbum; ex quo infert, sicut verbum non est aliquid creatum, nec aliquid involvit creatum, sic nec involvet voluntas per quam fecit omnia; id etiam non convincit: Quia hoc totum, quod spectat ad rationem verbi est necessarium, adeoque reperiibile adaequate in Deo; jam autem actus liber dicit aliquid, quod poterat non esse; hoc autem in ente necessario Deo, qui reperietur? Immo in sententia asserente, quod verbum procedat etiam ex cognitione libera, ipsa productio verbi involvet tanquam terminum aliquid creatum.

Argumenta quae format Haunoldus praecipue ab auctoritate sancti Thomae potius ostendunt aut per aequivalentiam, aut per connotata explicari debere actum Dei liberum.

QVÆ.